

ДО
ТЕРИТОРИАЛНА ДИРЕКЦИЯ
НА НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА
ПРИХОДИТЕ

КОПИЕ: ДИРЕКЦИЯ „ОБЖАЛВАНЕ И
ДАНЪЧНО-ОСИГУРИТЕЛНА
ПРАКТИКА”

ОТНОСНО: *Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2023 г.*
(обн. ДВ, бр. 66, 01.08.2023 г.) и *Закон за бюджета на Националната*
здравноосигурителна каса за 2023 г. (обн. ДВ, бр. 66, 01.08.2023 г.)

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Във връзка с прилагане на осигурителното законодателство, свързано със задължителните осигурителни вноски и вноските за фонд ГВРС, на основание чл. 10, ал. 1, т. 10 от *Закона за Националната агенция за приходите* изразявам следното становище:

1. Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване (ЗБДОО) за 2023 г.

С чл. 9 от ЗБДОО за 2023 г. са определени следните размери на месечния осигурителен доход:

1.1. Минимален месечен размер на осигурителния доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии за периода от 1 януари до

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

31 юли 2023 г. съгласно Приложение №1 (чл. 9, т. 1, б. „а“) и за периода от 1 август до 31 декември 2023 г. съгласно Приложение №1А (чл. 9, т. 2, б. „а“).

Следва да се отбележи, че от 1 януари 2023 г. минималната месечна работна заплата е в размер на 780 лв. (ПМС №497 от 29.12.2022 г., обн. ДВ, бр. 1 от 2023 г.).

При определянето на минималния месечен размер на осигурителния доход по основни икономически дейности и квалификационни групи професии съгласно Приложение №1 и Приложение №1А и през календарната 2023 г., е необходимо да се има предвид следното:

- минималният осигурителен доход за работниците и служителите, които съгласно условията на трудовия договор работят при непълно работно време или непълен месец, се определя пропорционално на законоустановеното работно време, съответно на пълния брой на работните дни през месеца;

- минималният осигурителен доход за работниците и служителите, които работят в специализирани предприятия, трудово-лечебните бази и кооперациите на хората с увреждания съгласно **Закона за хората с увреждания**, се определя в размер 50 на сто от минималния осигурителен доход за съответната икономическа дейност и квалификационна група професия;

- осигурителят определя основната икономическа дейност съобразно преобладаващия брой заети лица по трудови правоотношения. Определянето на групата професии се извършва по структурата на Националната класификация на професиите и длъжностите – Приложение 2 към Заповед №РД-01-931 от 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика;

- когато осигурителят осъществява две или повече икономически дейности, основната му икономическа дейност се определя от дейността, в която са заети най-голям брой лица, работещи по трудово правоотношение. В този случай при определянето ѝ не се вземат предвид работниците и служителите, които са общофункционално свързани с всички дейности на осигурителя. При равен брой работещи по трудови правоотношения в отделните дейности основната икономическа дейност на осигурителя се определя по негов избор;

- минималният осигурителен доход не се прилага за общинските съветници, работниците и служителите в бюджетните предприятия по смисъла на §1, т. 1 от допълнителната разпоредба на **Закона за счетоводството** и за избраните управител,

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

контрольор, касиер и членовете на управителния и контролния съвет на етажната собственост по *Закона за управление на етажната собственост*.

1.2. Минимален месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица:

- за периода от 1 януари до 31 юли 2023 г. – 710 лв. (чл. 9, т. 1, б. „б“);
- за периода от 1 август до 31 декември 2023 г. – 780 лв. (чл. 9, т. 2, б. „б“).

1.3. Минимален месечен размер на осигурителния доход за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители:

- за периода от 1 януари до 31 юли 2023 г. – 710 лв. (чл. 9, т. 1, б. „в“);
- за периода от 1 август до 31 декември 2023 г. – 780 лв. (чл. 9, т. 2, б. „в“).

1.4. Максимален месечен размер на осигурителния доход за периода от 1 януари до 31 декември 2023 г. – 3400 лв. (чл. 9, т. 1, б. „г“ и чл. 9, т. 2, б. „г“);

1.5. Размерите на осигурителната вноска за фонд „Трудова злополука и професионална болест“ (ТЗПБ) по групи основни икономически дейности за 2023 г. се определят:

- за периода от 1 януари до 31 юли 2023 г. съгласно приложение №2 към чл. 14, т. 1 от ЗБДОО за 2023 г.;
- за периода от 1 август до 31 декември 2023 г. съгласно приложение №2А към чл. 14, т. 2 от ЗБДОО за 2023 г.

За някои групи икономически дейности осигурителната вноска за фонд ТЗПБ за периода от 1 август до 31 декември 2023 г. е увеличена, а за други е намалена спрямо периода от 1 януари до 31 юли 2023 г., съответно спрямо 2022 г.:

Групи икономически дейности, за които осигурителната вноска за фонд ТЗПБ за месеците след 31.07.2023 г. **се намалява**:

Код КИД 2008	Наименование на икономическа дейност КИД 2008	% вноска	
		от 01.01.2023г. до 31.07.2023г.	от 01.08.2023г. до 31.12.2023г.
39	Възстановяване и други услуги по управление на отпадъци	1.1	0.9
53	Пощенски и куриерски дейности	0.9	0.7

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

Група икономически дейности, за които осигурителната вноска за фонд ТЗПБ за месеците след 31.07.2023 г. **се увеличава:**

Код КИД 2008	Наименование на икономическа дейност КИД 2008	% вноска	
		от 01.01.2023г. до 31.07.2023г.	от 01.08.2023г. до 31.12.2023г.
01	Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности	0.7	0.9
20	Производство на химични продукти	0.9	1.1
25	Производство на метални изделия, без машини и оборудване	0.9	1.1
30	Производство на превозни средства, без автомобили	0.9	1.1
71	Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи	0.5	0.7

Запазват се размерите и разпределението на осигурителните вноски и през 2023 г. за фонд „Пенсии“, фонд „Пенсии“ за лицата по чл. 69 от **Кодекса за социално осигуряване** (КСО), фонд „Общо заболяване и майчинство“, фонд „Безработица“ и Учителски пенсионен фонд. Без промяна през 2023 г. са и размерите на осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване в универсален и професионален пенсионен фонд.

1.6. На основание чл. 15, ал. 1 от ЗБДОО за 2023 г. не се внасят вноски за фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”.

1.7. Съгласно §5, т. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗБДОО за 2023 г. в чл. 6, ал. 2 на КСО се създава ново изречение второ със следното съдържание: „Възнагражденията, отнасящи се за положен труд за минало време, се разпределят за отработените дни, през които трудът е положен.“. Досегашното изречение второ става изречение трето.

След изменението разпоредбата придобива следната редакция:

„Доходът, върху който се дължат осигурителни вноски, включва всички възнаграждения, включително начислените и неизплатени или неначислените и други доходи от трудова дейност. **Възнагражденията, отнасящи се за положен труд за**

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

минало време, се разпределят за отработените дни, през които трудът е положен.

Със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване се определят:.....“

Допълнението е с оглед прецизиране на разпоредбата и постигане на по-голяма яснота при прилагане на нормативната уредба, свързана с определяне на осигурителния доход във връзка с положен труд за минало време.

1.8. Съгласно §5, т. 2, б. „б“ от Преходните и заключителни разпоредби на ЗБДОО за 2023 г. в чл. 33, ал. 5 на КСО се създава нова т. 20 със следното съдържание:

„20. подава данни при условията и по реда на наредбата по чл. 5, ал. 6 за:

а) лицата, които получават:

аа) обезщетения по чл. 230, ал. 1 и чл. 231, ал. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България;

бб) парично обезщетение за безработица;

вв) пенсия от държавното обществено осигуряване;

б) дължимия данък върху доходите от изплатени гарантирани вземания по чл. 22 от Закона за гарантираните вземания на работниците и служителите при несъстоятелност на работодателя;

в) коригиране/заличаване/възстановяване на данните по чл. 5, ал. 4, т. 1, подадени за лицата по чл. 4 и 4а, когато:

аа) не е изпълнено в срок влязло в сила задължително предписание по чл. 108, ал. 1, т. 3;

бб) след извършена проверка от контролните органи на Националния осигурителен институт се установят несъответствия между предадените документи по чл. 5, ал. 10, и данните по чл. 5, ал. 4, т. 1;

вв) следва да бъде изпълнен влязъл в сила индивидуален административен акт или съдебно решение.“

Новата т. 20 в алинея 5 на чл. 33 от КСО изрично регламентира в кодекса задълженията на НОИ за подаване на данни за определени категории лица и за определени случаи, като реда и начина се определят с ***Наредба №Н-13 от 17 декември 2019 г. за съдържанието, сроковете, начина и реда за подаване и съхранение на данни от работодателите, осигурителите за осигурените при тях лица, както и от самоосигуряващите се лица*** (Наредба №Н-13)

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ

ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ

1.9. Съгласно §5, т. 6 от Преходните и заключителни разпоредби на ЗБДОО за 2023 в § 1, ал. 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на КСО, думите „лицата по чл. 4а“ се заменят с „лицата по чл. 4, ал. 9 и чл. 4а“.

След изменението разпоредбата придобива следната редакция:

„Осигурено лице“ е физическо лице, което извършва трудова дейност, за която подлежи на задължително осигуряване по чл. 4 и чл. 4а, ал. 1, и за което са внесени или дължими осигурителни вноски. Осигуряването на лицето, което е започнало трудова дейност съгласно чл. 10, продължава и през периодите по чл. 9, ал. 2, т. 1 - 3 и 5. Самоосигуряващите се лица се смятат за осигурени за времето, през което са внесени дължимите осигурителни вноски по чл. 6, ал. 8, а лицата по чл. 4, ал. 9 и чл. 4а се смятат за осигурени за времето, през което са внесени дължимите осигурителни вноски.

2. Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса (ЗБНЗОК) за 2023 г.

2.1. Съгласно чл. 2 от ЗБНЗОК задължителната здравноосигурителна вношка за 2023 г. е в **размер 8 на сто**, като размерът на вноската се запазва спрямо 2022 година.

3. Прилагане на Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) във връзка с чл. 9 от ЗБДОО за 2023 г.

3.1. Лицата по чл. 40, ал. 5 от ЗЗО внасят здравноосигурителни вноски върху осигурителен доход не по-малък от половината от минималния размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица, определен със ЗБДОО за 2023 г., съответно:

➤ за периода от 1 януари до 31 юли 2023 г. върху осигурителен доход не по-малък от 355 лв., като здравноосигурителната вношка е в размер не по-малък от 28,40 лв. месечно;

➤ за периода от 1 август до 31 декември 2023 г. върху осигурителен доход не по-малък от 390 лв., като здравноосигурителната вношка е в размер не по-малък от 31,20 лв. месечно.

3.2. С определените със ЗБДОО за 2023 г. минимални размери на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица е обвързан и осигурителният доход за здравно осигуряване при неплатен отпуск, при неработоспособност поради болест, бременност и раждане, при отпуск за отглеждане на малко дете по реда на чл. 164, ал. 1 и ал. 3 от **Кодекса на труда** (КТ), отпуск при осиновяване на дете до 5-годишна възраст по реда на

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ**ЦЕНТРАЛНО УПРАВЛЕНИЕ**

чл. 164б, ал. 1 и ал. 5 от КТ и отпуск за отглеждане на дете до 8-годишна възраст от бащата (осиновителя) по реда на чл. 164в от КТ.

3.3. На основание чл. 40, ал. 4а от ЗЗО здравноосигурителната вноска за лицата, осигурени за сметка на държавния бюджет, се внася върху 90 на сто от минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, както следва:

➤ за периода от 1 януари до 31 юли 2023 г. върху осигурителен доход 639,00 лв.;

➤ за периода от 1 август до 31 декември 2023 г. върху осигурителен доход 702,00 лв.

4. Предвид чл. 9, т. 1, букви „б“ и „в“ и чл. 9, т. 2, букви „б“ и „в“ от ЗБДОО за 2023 г. и с оглед прилагането на чл. 6 от Наредба №Н-13, самоосигуряващите се лица, които по свое желание са подали еднократно декларация образец №1 за календарната 2023 година с вписан код за вид осигурено лице 22 в т. 12 на декларацията, е необходимо да се има предвид следното:

➤ за самоосигуряващите се лица, които са декларирали осигурителен доход в размер на 710 лв., за месеците след 31 юли 2023 г. в информационната система на НАП ще се отрази осигурителен доход 780 лв.

➤ за самоосигуряващите се лица, които са декларирали осигурителен доход, различен от 710 лв., автоматична промяна няма да има, т.е. ако лицето следва да промени осигурителния си доход, ще е необходимо да подаде коригираща декларация образец №1 по реда на Наредба №Н-13.

ПРИЛОЖЕНИЕ: Таблица за размерите на осигурителните вноски за държавното обществено осигуряване (ДОО), за допълнителното задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), за здравно осигуряване (ЗО) и за учителски пенсионен фонд (УчПФ) - по осигурени лица и разпределение между осигурител/осигуряващ и осигурено лице за 2023 г.

ЗАМ. ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР НА НАП: ГЕОРГИ ДИМОВ

Съгласно заповед №З-ЦУ-1541 от 20.07.2023 г.

Документът е електронно създаден и подписан, като данни за електронния подпис на издателя се визуализират в горния десен ъгъл на началната страница, съгласно действащите нормативни изисквания.